

PEDAGOGISCHE ACTIVITEITEN

Op ontdekkingsreis door de wijk van de school

- > 5de leerjaar tot
- > 2de middelbaar
- > Duur: opsplitsbaar
- > Bewustwording - aardrijkskunde

.....
Activiteit die aanzet tot leren en actie ondernemen

Een ontdekkingsreis in de wijk van de school maakt deze pas echt tastbaar. De leerlingen zijn soms weinig bewust van de omgeving waarin ze zich bewegen. Bewustwording kan ontstaan door fysiek en zintuiglijk contact met het milieu, hoe oud je ook bent. Het interactief bezoek wekt emoties op en doet kennis ontstaan. Hierdoor zijn de leerlingen al helemaal mee nog voor ze de tentoonstelling hebben bezocht.

Menu van de fiche

Fase 1: Voorbereiding van de wandeling door de wijk (20')

Fase 2: Onderzoek in de wijk

- Ofwel 5 workshops (+ 2 lesperiodes)
- Ofwel 3 workshops: odoroscoop / lawaai / omgevingskwaliteit (+ 1 lesperiode)

Fase 3: Synthese van de observaties (1 lesperiode)

Fase 4: Verklarende hypothesen (ongeveer 20')

.....
VERBANDEN MET BELEXPO

Pedagogische doelstellingen

- De wijk van de school kenschetsen
- Stilstaan bij "het leven in de stad" en een project beginnen (als u van plan bent om actie te ondernemen)

Voorbereiding

- De wandeling door de wijk uitstippelen (zie leerkrachtenfiche 1)
- Een plan van de wijk van de school voorbereiden om het traject uit te stippelen samen met de leerlingen.
- Leerlingenfiches 1 tot 5 afdrukken (1 per groepje)
- Leerlingenfiche 6 afdrukken (1 per 2 of 3 leerlingen).

.....
VERBAND MET DE EINDTERMEN

Bewustwording - aardrijkskunde

- De organisatie van de ruimte: de organisatie van de ruimte, de functies, structuur en dynamiek ervan beschrijven
- Interactie tussen mens en omgeving: bepalen en kenmerken

Verloop

Inleiding

- Schetsen van de context: "Binnenkort brengen jullie een bezoek aan Missie BELEXPO. Deze tentoonstelling wil jullie doen nadenken over klimaat- en milieukwesties om de stad van morgen en het leven van de bewoners te verbeteren."
- Uitleg van de doelen van de verschillende delen (zie *Doelstellingen*) en van de verschillende fases van de activiteit (zie *Menu*)

Fase 1: Voorbereiding van de wandeling in de wijk [in de klas]

De leerkracht vraagt de leerlingen hoe ze zich voelen in hun wijk, wat ze het liefst

hebben, wat ze het minst graag hebben, wat ze graag anders zouden zien, enz. De vrije antwoorden worden op het bord genoteerd. De leerlingen voelen deze zaken vaak vrij subjectief aan.

De leerkracht stelt op onderzoek te gaan in de wijk. Hiervoor moeten de leerlingen 5 observatierondes afleggen om de wijk beter te leren kennen.

De leerkracht stelt dus 5 groepjes onderzoekers aan en legt de verschillende taken (zie leerlingenfiches) en de veiligheidsregels uit.

Fase 2: Onderzoek in de wijk [bezoek aan de wijk]

- a. De hele klas volgt workshops volgens een doorschuifstelsel. Het is de bedoeling zo veel mogelijk zintuiglijke informatie te vergaren op elk stopplaats. Elk doorschuifworkshop is beschreven in de leerlingenfiches in de bijlage.
- b. Tussen de stopplaatsen in vraagt de leerkracht alle leerlingen om foto's te nemen van situaties die hun aandacht trekken in de wijk: voor een keer is het gebruik van de smartphone toegestaan.

Fase 3: Synthese van de observaties [terug in de klas - alles samenbrengen]

- a. De leerkracht vraagt de leerlingen om hun traject uit te tekenen of te overlopen. Ze kunnen tonen waar hun foto's gemaakt zijn en wat hen blij of boos maakt.
- b. Vervolgens worden de zintuiglijke fiches gecompileerd en worden de foto's gekozen en afgedrukt (maximum 2 foto's per leerling). De makers van deze foto's moeten er een legende bijzetten en ze op het plan of de plannen leggen.
- c. In groepjes van twee of drie schrijven de leerlingen op wat hen blij maakt en wat hen boos maakt in de wijk. (leerlingenfiche 6)
- d. Voor alles wat hen blij of boos maakt vermelden ze een of meer positieve of negatieve gevolgen voor het leven in de wijk. Bijvoorbeeld door de thema's van de tentoonstelling erbij te nemen:
 - wonen
 - zich verplaatsen
 - werken
 - zich voeden
 - de stad groener maken
 - samenleven, elkaar ontmoeten, samenwerken
- e. De groepen vertellen wat hen blij en boos maakt.
 - De leerkracht wijst een muur aan voor de leerlingen die 'akkoord' gaan, en een andere muur voor wie 'niet akkoord' is.
 - Een eerste groep toont bijvoorbeeld wat hen blij maakt ,en waarom.
 - Als de leerlingen akkoord gaan, nemen ze plaats langs de klasmuur die staat voor 'akkoord', en als ze niet akkoord gaan, nemen ze plaats aan de andere muur. De leerlingen diene uit te leggen waarom ze wel of niet akkoord gaan.
 - Alternatief: Voorstelling van wat boos of blij maakt, waarbij iedereen stemt over de drie belangrijkste elementen.

Methodologisch steuntje

Het is belangrijk om te beseffen dat ons aanvoelen subjectief is, en niet noodzakelijk universeel. Het is verbonden met onze bekommernissen en emoties. Door de confrontatie van verschillende standpunten worden de leerlingen zich hiervan

bewust. De leerlingen zullen ook vaststellen dat ze elk hun eigen problemen hebben; dat is typisch voor de milieuproblematiek. Het is ook een manier waarmee ze gemakkelijker de problemen en mogelijke oplossingen voor hun wijk kunnen vaststellen.

Fase 4: Verklarende hypothesen [uitdaging]

Daag uw leerlingen een uit! Ze moeten verklarende hypothesen naar voor brengen voor de dingen die hen blij of boos maken:

Elke leerling schrijft een verklarende hypothese van wat blij of boos maakt (bijvoorbeeld: Dit is een zwart punt in de stad omdat ...), en geeft zijn blad door aan zijn buur die een andere hypothese schrijft, enzovoort, 5 tot 6 keer.

Methodologisch steuntje

De leerkracht kan ervoor kiezen om te behouden wat blij en wat boos maakt, en dit na het bezoek opnieuw oppikken. De leerlingen kunnen samen terugkijken naar de verklarende hypothesen en ze aanpassen aan wat ze tijdens de tentoonstelling hebben ontdekt. Ze kunnen een element uitkiezen dat hen niet blij maakt, en uitzoeken hoe ze de wijk kunnen verbeteren. Het laatste punt is een manier om het engagement van de leerlingen aan te wakkeren om de stad van morgen beter te maken. Een andere manier om het engagement te versterken en de leerlingen aan te zetten tot actie wordt aan het einde van de tentoonstelling voorgesteld. Het is de bedoeling om de leerlingen warm te maken om zelf in de toekomst voor verandering te zorgen.

LEERKRACHTENFICHE

Kies het traject in de wijk

In het ideale geval heeft uw traject in de wijk een lengte van 1 tot 2 km, met 5 stopplaatsen met elk een andere sfeer. Het kan worden aangepast naargelang van de beschikbare tijd en de mogelijkheden die de wijk biedt.

- **Kies de stoppunten goed**

De leerlingen gaan informatie vergaren op deze stoppunten. Deze moeten dus voldoende ruim zijn, zodat groepjes van 4 tot 5 leerlingen in een kring kunnen gaan staan om te overleggen. Een stopplaats mag dus geen smal voetpad zijn, bijvoorbeeld.

Het is belangrijk dat de groep tussen de stoppunten in flink doorstapt en de sfeer opsnuift.

- **Voorbeelden van plaatsen die kunnen worden gekozen als stopplaats:**

De eerste stopplaats kan de speelplaats van de school zijn

- Een park
 - Een drukke straat, een laan
 - Een rustigere straat
 - Een wijk
 - Een winkelstraat
 - Een plein voor een openbaar gebouw
 - Een treinstation, een metrostation of een halte van het openbaar vervoer
- Enz.

LEERLINGENFICHES 1

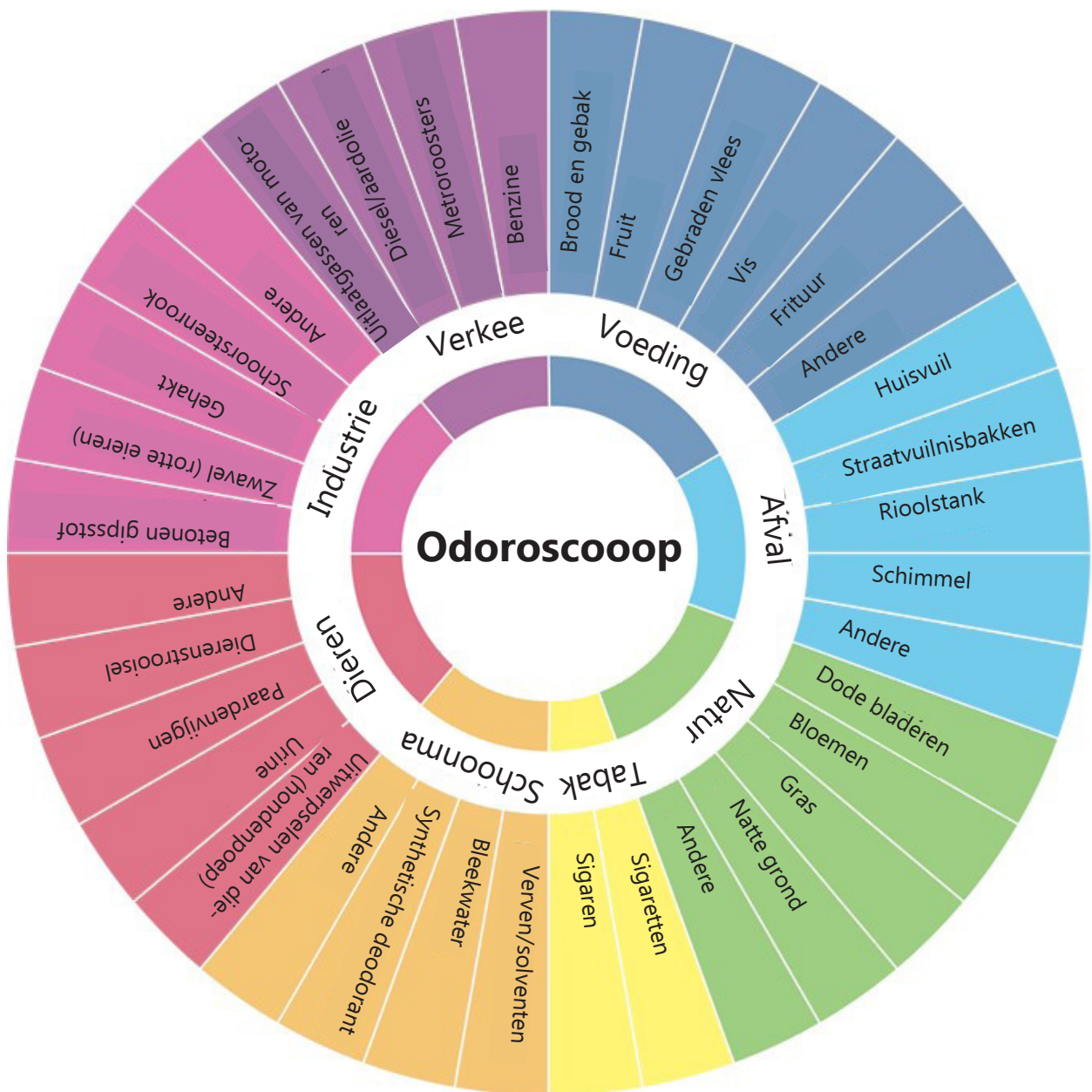

De odoroscoop Opdracht 1

• Stopplaats:

Steek je neus in de lucht en snuif alle geuren op op de plek waar je staat. Adem diep in en concentreer je.

Vink de geuren die je hebt herkent aan op deze odoroscoop.

LEERLINGENFICHES 2

De geluidenkaart Opdracht 2

- **Stopplaats:**

Sluit je ogen en registreer alle geluiden op de plek waar je staat. Blijf minstens een minuut staan met gesloten ogen en concentreer je.

Duid op deze kaart de plekken aan waar je geluiden hebt gehoord, en noteer om welke geluiden het gaat. Het oortje geeft de plek aan waar je je bevindt.

LEERLINGENFICHES 3

De stad in Opdracht 3

- **Stopplaats:**

Blijf stilstaan op deze plek en observeer alle bewegingen van objecten en personen.
Noteer ze in de twee kolommen van deze tabel.

	Langzaam	Snel
Zwak, weinig talrijk		
Intens		

LEERLINGENFICHES 4

Het kleurenpalet Opdracht 4

• Stopplaats:

De stad bestaat uit honderden kleuren. Kijk met een schildersblik:

- Ontdek welke kleuren overheersen aan de hand van deze kleurenkaart.
- Omcirkel de 3 tot 5 meest voorkomende kleuren.
- Zoek ook toetsen van andere kleuren: vink ze aan.

	n°1 Blanc		n°20 Moka		n°30 Angis		n°40 Glycine		n°50 Mandarine		n°60 Vert d'eau		n°70 Bleu Glacé
	n°9 Noir		n°19 Taupe		n°29 Fleur de Cotin		n°39 Myrtille		n°49 Capucine		n°59 Vert Menthe		n°69 Bleu Source
	n°8 Gris Fousin		n°18 Taupe Doré		n°28 D'alsigne		n°38 Ultra Violet		n°48 Corail		n°58 Vert Granny		n°68 Bleu Lagon
	n°7 Gris Andiole		n°17 Taupe Clair		n°27 Cumin		n°37 Prune		n°47 Pinet		n°57 Vert Printemps		n°67 Canard
	n°6 Gris Zinc		n°16 Beige Calcaire		n°26 Ombres		n°36 Figue de Barbane		n°46 Cerise Ecabote		n°56 Jaune Poussin		n°66 Bleu Piscine
	n°5 Gris Aoler		n°15 Korklin		n°25 Prairie		n°35 Bourgainviller		n°45 Rouge Carmin		n°55 Plein Soleil		n°65 Bleu Cobalt
	n°4 Gris Galet		n°14 Taupe Gris		n°24 Vanille		n°34 Parme		n°44 Rouge Velours		n°54 Tourmesol		n°64 Bleu d'Encre
	n°3 Gris Plaine		n°13 Gris Béton		n°23 Lin		n°33 Miroir		n°43 Framboise		n°53 Coquillage		n°63 Bleu Atlantique
	n°2 Gris Nuage		n°12 Gris Cornille		n°22 Chocolat		n°32 Ecorce		n°42 Paeleque		n°52 Rose Boudoir		n°62 Bleu Grief
	n°1 Blanc		n°11 Gris Perle		n°21 Café		n°31 Taupe Condri		n°41 Lait Fraîche		n°51 Saumon		n°61 Vert

LEERLINGENFICHES 5

De milieukwaliteitsindex Opdracht 5

• Stopplaats:

Geef op deze stopplaats een score voor elk paar adjectieven. Bereken vervolgens het totaal van de punten die je aan deze plek hebt gegeven (de score kan negatief zijn).

	-3	-2	-1	+1	+2	+3	
lawaaiig							stil
gevaarlijk							veilig
ongezond							gezond
weezinwekkend							aantrekkelijk
vervelend							interessant
onaangenaam							aangenaam
verwaarloosd							onderhouden
eentonig							gevarieerd
vuil							proper
smerig							prachtig
doods							kleurrijk
vijandig							gezellig
gesloten							open
alledaags							verrassend
onpersoonlijk							origineel
TOTALE SCORE VOOR DEZE PLEK:							

LEERLINGENFICHES 6

Favorieten en rantsoenen

- Noteer op basis van het bezoek aan de wijk, de indrukken en de foto's alles waar je blij van wordt in deze wijk, en alles waar je boos van wordt.

Wat ons blij maakt in de wijk:	Beschrijving:	Dit vergemakkelijkt het leven van de bewoners van de wijk op de volgende vlakken:
 <ul style="list-style-type: none">• iets waar we veel van houden,• iets dat ons zin geeft om hier te leven.		<ul style="list-style-type: none">• zich ontspannen• wonen• zich verplaatsen• zich voeden• werken• consumeren• samen leven / elkaar• ontmoeten / samenwerken (zich ontwikkelen)

Wat ons boos maakt in de wijk:	Beschrijving:	Dit heeft een negatief effect op het leven van de bewoners van de wijk op de volgende vlakken:
 <ul style="list-style-type: none">• iets dat ons van ergert,• iets dat ons geen zin geeft om hier te leven		<ul style="list-style-type: none">• zich ontspannen• wonen• zich verplaatsen• zich voeden• werken• consumeren• samen leven / elkaar ontmoeten / samenwerken• (zich ontwikkelen)